

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z geografii, wynikających z realizowanego programu nauczania:

**Planeta Nowa. Program nauczania geografii w szkole podstawowej. Wydawnictwo Nowa Era,
w klasie 6 w roku szkolnym 2023/2024**

Nauczyciel: Renata Łuczak-Moczydłowska

Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
I POŁROCZE					
Jeżeli uczeń nie opanował wymagań na ocenę dopuszczającą	wskazuje na mapie lub na globusie równik, południki 0° i 180° oraz półkule: południową, północną, wschodnią i zachodnią • podaje symbole oznaczające kierunki geograficzne • wyjaśnia, do czego służą współrzędne geograficzne • wymienia rodzaje ciał niebieskich znajdujących się w Układzie Słonecznym • wymienia planety Układu Słonecznego w kolejności od znajdującej się najbliżej Słońca • wyjaśnia, na czym	<u>Wymagania na ocenę dopuszczającą +</u> wymienia cechy południków i równoleżników • podaje wartości południków i równoleżników w miarach kątowych • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>długość geograficzna</i>, <i>szerokość geograficzna</i>, <i>rozciągłość południkowa</i>, <i>rozciągłość równoleżnikowa</i>, <i>gwiazda</i>, <i>planeta</i>, <i>planetoida</i>, <i>meteor</i>, <i>meteoryt</i>, <i>kometa</i>	<u>Wymagania na ocenę dostateczną +</u> odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na globusie i mapie • odszukuje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych • rozpoznaje rodzaje ciał niebieskich przedstawionych na ilustracji • opisuje dzienną wędrówkę Słońca po niebie, posługując się ilustracją lub planszą • omawia wędrówkę Słońca po niebie w różnych porach roku na	<u>Wymagania na ocenę dobrą +</u> określa położenie matematycznogeograficzne punktów i obszarów na mapie świata i mapie Europy • wyznacza współrzędne geograficzne na podstawie mapy drogowej • oblicza rozciągłość południkową i rozciągłość równoleżnikową wybranych obszarów na Ziemi • wyznacza współrzędne geograficzne punktu, w którym się znajduje, za pomocą aplikacji	<u>Wymagania na ocenę bardzo dobrą +</u> wyznacza w terenie współrzędne geograficzne dowolnych punktów za pomocą mapy i odbiornika GPS wyjaśnia związek między ruchem obrotowym Ziemi a takimi zjawiskami jak pozorna wędrówka Słońca po niebie, górowanie Słońca, występowanie dnia i nocy, dobowy rytm życia człowieka i przyrody, występowanie stref czasowych • określa czas strefowy na podstawie mapy stref czasowych • wykazuje związek między położeniem

	polega ruch obrotowy Ziemi, demonstruje ruch przy użyciu modeli, • wyjaśnia znaczenie terminu <i>górowanie Słońca</i> • określa czas trwania ruchu obrotowego • wyjaśnia, na czym polega ruch obiegowy Ziemi, demonstruje ruch przy użyciu modeli • wymienia daty rozpoczęcia astronomicznych pór roku • wskazuje na globusie i mapie strefy oświetlenia Ziemi określa położenie Europy na mapie świata, wskazuje przebieg umownej granicy między Europą	• podaje różnicę między gwiazdą a planetą • wymienia cechy ruchu obrotowego Ziemi, • omawia występowanie dnia i nocy jako głównego następstwa ruchu obrotowego • podaje cechy ruchu obiegowego Ziemi • wymienia strefy oświetlenia Ziemi i wskazuje ich granice na mapie lub globusie omawia przebieg umownej granicy między Europą a Azją • wymienia czynniki decydujące o długości linii brzegowej Europy • wymienia największe krainy geograficzne Europy i wskazuje je na mapie • opisuje położenie	podstawie ilustracji • omawia przebieg linii zmiany daty • przedstawia zmiany w oświetleniu Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku na podstawie ilustracji • wymienia następstwa ruchu obiegowego Ziemi • wyjaśnia, na jakiej podstawie wyróżnia się strefy oświetlenia Ziemi opisuje ukształtowanie powierzchni Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej • opisuje położenie Islandii względem płyt litosfery na podstawie mapy geologicznej • wymienia przykłady obszarów występowania trzęsień ziemi i wybuchów	obsługującej mapy w smartfonie lub komputerze opisuje budowę Układu Słonecznego • wyjaśnia zależność między kątem padania promieni słonecznych a długością cienia gnomonu lub drzewa na podstawie ilustracji • określa różnicę między czasem strefowym a czasem słonecznym na kuli ziemskiej • wyjaśnia przyczyny występowania dnia polarnego i nocy polarnej • charakteryzuje strefy oświetlenia Ziemi z uwzględnieniem kąta padania promieni słonecznych, czasu trwania dnia i nocy oraz występowania pór roku • porównuje ukształtowanie powierzchni wschodniej i	geograficznym obszarze a wysokością górowania Słońca • wykazuje związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej oświetlenia oraz strefowym zróżnicowaniem klimatów i krajobrazów na Ziemi wyjaśnia wpływ działalności lądolodu na ukształtowanie północnej części Europy na podstawie mapy i dodatkowych źródeł informacji • wyjaśnia wpływ położenia na granicy płyt litosfery na występowanie wulkanów i trzęsień ziemi na Islandii • wyjaśnia, dlaczego w Europie na tej samej szerokości geograficznej występują różne typy i odmiany klimatu
--	--	--	--	--	---

	a Azją - wymienia nazwy większych mórz, zatok, cieśnin i wysp Europy i wskazuje je na mapie - wymienia elementy krajobrazu Islandii na podstawie fotografii - wymienia strefy klimatyczne w Europie na podstawie mapy klimatycznej - wskazuje na mapie obszary w Europie o cechach klimatu morskiego i kontynentalnego - podaje liczbę państw Europy, wskazuje na mapie politycznej największe i najmniejsze państwa Europy - wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie	geograficzne Islandii na podstawie mapy ogólnogeograficznej - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wulkan</i>, <i>magma</i>, <i>erupcja</i>, <i>law</i>, <i>bazalt</i> - przedstawia kryterium wyróżniania stref klimatycznych - omawia cechy wybranych typów i odmian klimatu Europy na podstawie klimatogramów - wymienia i wskazuje na mapie politycznej Europy państwa powstałe na przełomie lat 80. i 90. XX w. - omawia rozmieszczenie ludności w Europie na podstawie mapy rozmieszczenia ludności	wulkanów na świecie na podstawie mapy geologicznej i mapy ogólnogeograficznej - omawia czynniki wpływające na zróżnicowanie klimatyczne Europy na podstawie map klimatycznych - podaje różnice między strefami klimatycznymi, które znajdują się w Europie - charakteryzuje zmiany liczby ludności Europy - analizuje strukturę wieku i płci ludności na podstawie piramid wieku i płci ludności wybranych krajów Europy - przedstawia przyczyny zróżnicowania narodowościowego i językowego ludności w	zachodniej oraz północnej i południowej części Europy - wyjaśnia przyczyny występowania gejzerów na Islandii - omawia strefy klimatyczne w Europie i charakterystyczną dla nich roślinność na podstawie klimatogramów i fotografii - omawia wpływ prądów morskich na temperaturę powietrza w Europie - omawia wpływ ukształtowania powierzchni na klimat Europy - porównuje piramidy wieku i płci społeczeństw: młodego i starzejącego się - przedstawia skutki zróżnicowania	- podaje zależności między strefami oświetlenia Ziemi a strefami klimatycznymi na podstawie ilustracji oraz map klimatycznych - przedstawia rolę Unii Europejskiej w przemianach społecznych i gospodarczych Europy - analizuje przyczyny i skutki starzenia się społeczeństw Europy - opisuje działania, które można podjąć, aby zmniejszyć tempo starzenia się społeczeństwa Europy - omawia przyczyny nielegalnej imigracji do Europy - ocenia skutki migracji ludności między państwami Europy oraz imigracji ludności z
--	--	---	--	---	---

	ludności Europy • wyjaśnia znaczenie terminu <i>gęstość zaludnienia</i>, • wskazuje na mapie rozmieszczenia ludności obszary o dużej i małej gęstości zaludnienia • wymienia starzejące się kraje Europy • wymienia grupy ludów zamieszkujących Europę na podstawie mapy tematycznej • wymienia główne języki i religie występujące w Europie	• przedstawia liczbę ludności Europy na tle liczby ludności pozostałych kontynentów na podstawie wykresów • charakteryzuje zróżnicowanie językowe ludności Europy na podstawie mapy tematycznej • wymienia przyczyny migracji Ludności, wymienia kraje imigracyjne i kraje emigracyjne w Europie • wymienia cechy krajobrazu wielkomiejskiego • wymienia i wskazuje na mapie największe miasta Europy i świata	Europie • omawia zróżnicowanie kulturowe i religijne w Europie • przedstawia zalety i wady życia w wielkim mieście	kulturowego ludności Europy • przedstawia korzyści i zagrożenia związane z migracjami ludności	innych kontynentów
II PÓŁROCZE					
Ocena	Ocena	Ocena	Ocena dobra	Ocena bardzo	Ocena celująca

niedostateczna	dopuszczająca	dostateczna		dobra	
Jeżeli uczeń nie opanował wymagań na ocenę dopuszczającą	- wskazuje Paryż i Londyn na mapie Europy - wymienia zadania i funkcje rolnictwa, wyjaśnia znaczenie terminu <i>plony</i> - wymienia główne cechy środowiska przyrodniczego Danii i Węgier na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy - wymienia rośliny uprawne i zwierzęta hodowlane o największym znaczeniu dla rolnictwa Danii i Węgier - wymienia zadania i funkcje przemysłu, wymienia znane i cenione na świecie francuskie wyroby przemysłowe	<u>Wymagania na ocenę dopuszczającą +</u> - porównuje miasta Europy z miastami świata na podstawie wykresów przedstawia główne cechy środowiska przyrodniczego Danii i Węgier sprzyjające rozwojowi rolnictwa na podstawie map ogólnogeograficznych i tematycznych - wymienia czynniki rozwoju przemysłu we Francji, podaje przykłady działów nowoczesnego przemysłu we Francji - wymienia czynniki wpływające na strukturę produkcji energii w Europie, - podaje główne zalety i	<u>Wymagania na ocenę dostateczną +</u> - omawia położenie i układ przestrzenny Londynu i Paryża na podstawie map omawia warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Europie - omawia rozmieszczenie najważniejszych upraw i hodowli w Danii i na Węgrzech na podstawie map rolnictwa tych krajów - wyjaśnia, czym się charakteryzuje nowoczesny przemysł we Francji - omawia zmiany w wykorzystaniu źródeł energii w Europie w XX i XXI w. na podstawie wykresu	<u>Wymagania na ocenę dobrą +</u> - porównuje Paryż i Londyn pod względem ich znaczenia na świecie porównuje wydajność rolnictwa Danii i Węgier na podstawie wykresów - wyjaśnia znaczenie nowoczesnych usług we Francji na podstawie diagramów przedstawiających strukturę zatrudnienia według sektorów oraz strukturę wytwarzania PKB we Francji, - charakteryzuje usługi turystyczne i transportowe we Francji - przedstawia zalety i wady elektrowni jądrowych - omawia wpływ rozwoju turystyki na infrastrukturę turystyczną oraz strukturę zatrudnienia w krajach	<u>Wymagania na ocenę bardzo dobrą +</u> - ocenia rolę i funkcje Paryża i Londynu jako wielkich metropolii - wyjaśnia, dlaczego w Europie występują korzystne warunki przyrodnicze do rozwoju rolnictwa - przedstawia pozytywne i negatywne skutki rozwoju nowoczesnego rolnictwa w Europie - omawia rolę i znaczenie nowoczesnego przemysłu i usług we Francji - analizuje wpływ warunków środowiska przyrodniczego w wybranych krajach Europy na wykorzystanie różnych źródeł energii - omawia wpływ sektora kreatywnego na gospodarkę Nadrenii Północnej-Westfalii

	• podaje przykłady odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii na podstawie schematu • rozpoznaje typy elektrowni na podstawie fotografii • wymienia walory przyrodnicze Europy Południowej na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wymienia atrakcje turystyczne w wybranych krajach Europy Południowej na podstawie mapy tematycznej i fotografii wymienia główne działy przetwórstwa przemysłowego w Niemczech na podstawie diagramu kołowego • wskazuje na mapie Nadrenię Północną-	wady różnych typów elektrowni • omawia walory kulturowe Europy Południowej na podstawie fotografii • wymienia elementy infrastruktury turystycznej na podstawie fotografii oraz tekstów źródłowych omawia znaczenie przemysłu w niemieckiej gospodarce, wymienia znane i cenione na świecie wyroby przemysłowe • rozpoznaje obiekty z Listy światowego dziedzictwa UNESCO w Czechach i na Słowacji na ilustracjach • przedstawia atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi na podstawie mapy tematycznej i	• omawia znaczenie turystyki w krajach Europy Południowej na podstawie wykresów dotyczących liczby turystów i wpływów z turystyki omawia przyczyny zmian zapoczątkowanych w przemyśle w Niemczech w latach 60. XX w. • analizuje strukturę zatrudnienia w przemyśle w Niemczech na podstawie diagramu kołowego • charakteryzuje środowisko przyrodnicze Czech i Słowacji na podstawie mapy ogólnogeograficznej • omawia znaczenie turystyki aktywnej na Słowacji • omawia środowisko	Europy Południowej przedstawia główne kierunki zmian przemysłu w Nadrenii Północnej--Westfalii na podstawie mapy i fotografii • charakteryzuje nowoczesne przetwórstwo przemysłowe w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy • porównuje cechy środowiska przyrodniczego Czech i Słowacji, opisuje przykłady atrakcji turystycznych i rekreacyjno--sportowych Czech i Słowacji na podstawie fotografii • porównuje walory przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej i fotografii • podaje przyczyny	• udowadnia, że Niemcy są światową potęgą gospodarczą na podstawie danych statystycznych oraz map gospodarczych • udowadnia, że Czechy i Słowacja to kraje atrakcyjne pod względem turystycznym • projektuje wycieczkę na Litwę i Białoruś, posługując się różnymi mapami • analizuje konsekwencje gospodarcze konfliktów na Ukrainie • charakteryzuje atrakcje turystyczne Ukrainy na podstawie dodatkowych źródeł oraz fotografii • omawia wpływ konfliktu z Ukrainą na Rosję • uzasadnia potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami Polski
--	---	---	--	---	--

	Westfalię - wymienia walory przyrodnicze i kulturowe Czech i Słowacji, Litwy i Białorusi i wymienia atrakcje turystyczne - omawia położenie geograficzne Ukrainy na podstawie mapy ogólnogeograficznej - wymienia surowce mineralne Ukrainy na podstawie mapy gospodarczej - wskazuje na mapie największe krainy geograficzne Rosji, surowce mineralne na podstawie mapy gospodarczej - wymienia i lokalizuje na mapie Rosji główne obszary upraw - wskazuje na mapie sąsiadów Polski	fotografii - wymienia na podstawie mapy cechy środowiska przyrodniczego Ukrainy sprzyjające rozwojowi gospodarki - wskazuje na mapie obszary, nad którymi Ukraina utraciła kontrolę - wymienia główne gałęzie przemysłu Rosji na podstawie mapy gospodarczej - wymienia najważniejsze rośliny uprawne w Rosji na podstawie mapy gospodarczej - podaje nazwy euroregionów na podstawie mapy	przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej - podaje czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną Litwy i Białorusi - podaje przyczyny zmniejszania się liczby ludności Ukrainy na podstawie wykresu i schematu - omawia cechy środowiska przyrodniczego Rosji na podstawie mapy ogólnogeograficznej - wyjaśnia, jakie czynniki wpływają na stan gospodarki Rosji - omawia znaczenie usług w Rosji - charakteryzuje relacje Polski z Rosją na podstawie dodatkowych	konfliktów na Ukrainie - omawia czynniki lokalizacji głównych okręgów przemysłowych Rosji, wyjaśnia znaczenie przemysłu w gospodarce Rosji - opisuje stosunki Polski z sąsiadami na podstawie dodatkowych źródeł	przygotowuje pracę (np. album, plakat, prezentację multimedialną) na temat inicjatyw zrealizowanych w najbliższym euroregionie na podstawie dodatkowych źródeł informacji
--	---	---	---	--	---

	wymienia przykłady współpracy Polski z sąsiednimi krajami		źródło		
--	---	--	--------	--	--

UWAGI:

1. Wymagania z końca I półrocza mogą ulec przesunięciu na II półrocze w sytuacjach losowych (np. nieobecność nauczyciela, wycieczka klasy, uroczystość szkolna, inna usprawiedliwiona nieobecność klasy). Wówczas wymagania wiążące związane są z ostatnim tematem realizowanym w I półroczu.
2. Wymagania z początku II półrocza mogą ulec przesunięciu na I półrocze w sytuacjach związanych z kalendarzem roku szkolnego lub realizacją tematów podczas zastępstw za innego nauczyciela nieobecnego. Wówczas wymagania wiążące związane są z ostatnim tematem realizowanym w I półroczu.

R. Łuczak-Moczydłowska

